

Iz Celovca. 6. dan t. m. je po kratki bolezni umerl prečastiti naš stolni prošt gosp. Anton Stelzich v 67. letu svoje starosti.

Iz Podlipe 6. maja. Večkrat se je bralo pri nas in drugod, da imamo Slovenci preveč koledarjev; ako bi na to človek gledal, ne prederzoval bi se, pisati le čerko v kak koledar. Pa morebiti ima tudi ta stvar dve strani kakor vsaka. Naj pogleda kdo nemške koledarje, ne samo „Volkskalender“ ali „Illustrirter Kalender“, bo našel, da imajo mnogo blaga v sebi, kar bi utegnilo tudi našemu ljudstvu se prileči, kaj štatističnega iz države ali iz cerkve, kaj več od koleka, od železnice, od pošte, od mer in teht, od denarja i. t. d. Res, da naši priprosti Slovenci niso ravno „Grosshändler“ ali „Börsenspeculanten“; pa po svoje vendar še potrebujejo kake stvari. Razun tega se podučne in zabavne reči dajo še po mnogi strani pridobiti, dasiravno ne v zgol lepoznavanskem obziru; tudi bi utegnila marsiktera stvarica v koledarji potrebovati kake poprave ali kacega pristavka; saj se mora spoznati, da se v verstenji ljudski koledar le preveč različuje od katoliškega cerkvenega koledarja. Sicer si ljudstvo ne želi samo dražih ali močno ozalšanih koledarjev, ampak je zadovoljno tudi s takim, ki se dobuje za manjši denar, dasiravno je bolj borne podobe. Po takem oziru mislim obravnati jez koledar slovensk, ki že nekatere leta izhaja pri g. Giontini-tu, da se mu bo smel pristavek dati „za cerkev in dom.“ Ali bom ustregel saj na nekatere strani ali ne, pred ne vém; marsikomu se bo utegnilo dozdevati prazno delo, dasiravno pri malem obsežku potrebuje mnogo truda, zlasti iz pervega, ko se mora blago iskati od raznih strani. Če poprej pišem te besede, jih pišem, da odgovor dam na nekatere strani, kjer se vpraša, kako da bo v prihodnje leto kaj s koledarji. Pristavim le še toliko, da bo koledar prinesel podobo in popis Bleda in Blejskega jezera. Hicinger.

Iz Ljubljane. Svitli nadvojvoda Joan so 2. dan t. m. iz Brandhofa na Štajarskem naši kmetijski družbi pisali in ji veselo novico napovedali, da pridejo to leto v Ljubljano. Takole se glasi prijazno pisemce: „Prav žal mi je, da ne morem priti v zbor, ki ga bote imeli ta mesec; zato pa pred vsem želim zvedeti, kaj ste prevdarjali in sklenili v njem, ker me zlo mika vse vedeti, za kar se poganjate. Upam, da Vas bom mogel to leto obiskati.“ — V petek so bile v stolni cerkvi bilje za rajnega gospoda provikarja Knobleher-ja. — Te dni so bili v Ljubljani Njih eminenција kardinal in škof pervák ogersk žl. Scitovsky; ogledovaje samostane Njih nadgledu izročene so prišli iz Horvaškega v Ljubljano in se nastanili pri č. o. frančiškanih.

Iz Ljubljane. Da ljudem dnarja, živini pa klaje manjka, je očitno pokazal poslednji ljubljanski sejm. Čeravno le na en teden stisnjen, je bilo le malo kupca, tedaj je bila kupčija tako slaba kakoršna se že dolgo ne pomni; tudi živine niso veliko prignali, pa še ta, razun nekterih repov, je bila revna, pri vsem tem pa vendar ne dober kup. Poslednji sejmski dan so ogledovali ljudje pri mesarju unstran Brega zaklanega telička, ki je imel le tri noge; sprednja leva mu je manjkala. „Lejte-si ubogo žival! — je rekla memogredé neka stara kmetica, ko je vidila trinožno tele — takó zlo je mogla mati njegova stradati, da še teličku niso mogle vse štiri noge zrasti!“ —

Novičar iz raznih krajev.

Iz Dunaja. C. k. dnarstveno ministerstvo je naznanilo z razpisom, kateri sreberni in drobni dnar ima samo še do konca mesca oktobra veljavnost, namreč: polgoldinarski tolarčki po 30 kr.; petice s številkami XVII in XV po 15 kr.; dvojače s številkami VII in VI po 6 kr.; šajn po 6 kr., to jo po $2\frac{2}{5}$ dobr. dnarja; šajn po 3 kr., to je, po $1\frac{1}{5}$ dobr. dnarja; šajn po 2 kr., to je, po $\frac{4}{5}$ kr.

dobr. dnarja; šajn po $\frac{1}{2}$ kr., to je, $\frac{1}{5}$ kr. dobr. dnarja; dalje kufreni drobiž leta 1851 po 3 in $\frac{1}{4}$ kr.; poljski goldinarji ali zlati po $14\frac{2}{7}$ kr.; deset poljskih grošev po $4\frac{16}{21}$ kr. dobrega dnarja. — Te dnarje je mogoče še do konca mesca oktobra 1858 po imenovani vrednosti pri vseh cesarskih dnarnicah za plačilo dajati in do dvéh goldinarjev tudi zmenjevati. Ko bo ta čas pretekkel, se bodo mogli imenovani sreberni dnarji samo kot srebro pri cesarskih zamenjavnicah, kufreni pa kot kufer po teži pri odločenih c. k. kovavnicah in dnarnicah oddajati.

— C. k. ministerstvo očitnih stavb je izdalo ukaz, v katerem je svobodnost obertnijstva v stavbnih zadevah v djanju spoznana in upati je, da se bo skorej tudi na druge strani obertnijstva v cesarstvu razširila. Davno je bilo namreč že spoznano, da pravice, ktere so tu in tam samo za nekatere kraje veljale, kakor tudi pravice, ktere so na zastarane pisma nekterih družtev se operale in tujim obertnikom roke vezale, niso za rabo sedanjih časov. Tudi stavbni obertniki smejo delati zvanj svojega kraja, samo v večjih mestih je treba, da se podveržejo posebni preskušnji za stavbe v mestih.

— V celem cesarstvu je 256 gimnazij, na kterih je 172 duhovnih in 89 posvetnih vodjev, 1494 duhovnih, 1520 posvetnih učiteljev. 156 teh gimnazij je popolnih višjih in nižjih z osmimi razredi. V letu 1857 je bilo na njih 50 tavžent 195 učencov, 1879 več kakor prejšno leto.

— V „Allg. Ztg.“ piše nekdo: Nova obertnijska postava je dodelana in bi utegnila skorej državnemu svetovavstvu v pretresovanje in cesarju v poterjenje priti.

Iz Benetk. „Gazz. di Venezia“ piše, da bi utegnile očitne naprave lombardo-beneškega kravljestva tudi drugim kronovinam cesarstva izgled biti, posebno pa srenjstvo, ktero je v onem kraljestvu tako vgodno izsnovano. Ob enem omeni ta časnik, da se bo postava zastran napeljevanja vode, v imenovanem kraljestvu že dolgo veljavna, tudi v družih deželah vpeljala in da se bo nova postava zastran popisovanja po načinu ondi obstoječem osnovala.

Iz Ogerskega. Iz Banata je brati od 1. maja, da je začela ozimina, ktera je hudo zimo srečno prestala, hirati, in da jaro žito slabo stoji. Ogersico so mogli skoraj vso podorati. Ni se tedaj čuditi, da je žito precej poskočilo in, kateri ga imajo, ga neradi prodajajo. Nadjati se je, da je poslednji dež tudi na Ogerskem žita in polje sploh popravil.

— Spet moramo o strašnih požarih žalostne novice povedati: 2. maja je pogorelo pri sv. Ani in v Komlošu blizo Arada v dveh urah 1300 hiš do tál. Blizo 200 tavž. vagánov žita je pogorelo in ker je hud vihár vedno divjal, ni bilo mogoče kar nič otéti. Tudi več ljudi je poginilo. Ženi nekega kupca so se oblačila na ulicah unele; da bi se otéla, je stekla v cerkev z žegnano vodo se polit, — pa ta čas se razruši cerkev in pokoplje ubogo ženo z razvalinami! — Tudi v Sučanu je pogorelo 200 hiš in ničesa niso mogli otéti. Enemu samemu kupcu z lesom je zgorelo 50 tavžent désk.

— Kupčija z vinom se je na Ogerskem tako popravila, da marsikdo tu in tam misli, da bi ne neslo slabo, vino na Angležko pošiljati. Al bolj podučeni pravijo, da je zdaj še preveč zaderžkov za to, in sicer: prvič so kupčevavci z ogerskim vinom na Angležkem skorej vso vero zgubili, ker so drugačne vina kakor izgled ali muštre pošiljali; drugič je pošiljanje vin po železnicah predrago; tretjič obstanejo čez morje pošiljane samo prav močne in stare ogerske vina; četertič je voznina od vina na Angležkem silno velika, namreč od vedra skorej 30 fl., od butelje pa 30 kr.! Verh tega pride še plačilo za hrame, voznjo in za oznanila v časnikih, brez kterih se ne dá vino spečati.

Iz Tiroljskega. Vinska terta obeta zlasti v italijanskih Tirolah slabo slabo; v nekterih krajih so celi vi-

nogradi skoraj popolnoma v nič prišli. Za ters, ktere ga že leta in leta tertna bolezen nadlegje, ni nobenega družega upanja, kakor smert. Skorej povsod je treba vinograde z novimi tertami zasaditi. Koliko zgube bodo vinčarji po tem imeli, si misli lahko vsak.

Iz Rusije. „Čas“ piše, da se v Rusii ne manjka ljudi, kateri ljudstvo zavoljo oprostjenja kmetov podpihujejo in šuntajo, in brati je, da je bilo v nekterih okrajinah že vse ojstrosti treba, da se je ljudstvo upokojilo.

Iz Italije. Razpor med napolitansko in piemonteško vlado prihaja od dné do dné resneji in grof Cavour bi bil gotovo že zdavnej Napolitanom vojsko napovedal, če bi si bil upal. Napolitanski kralj je dobro pripravljen, Piemonteze spodobno sprejeti, kateri le čakajo, kdo, kdaj in kje bi jim pomagal. Brati je sicer, da se bote vladi poravnale, ker je večjim vladam zlo na tem ležeče, da se mir ohrani.

— **Iz Rima.** Sv. Oče papež so véliki petek nekoliko oboleli; po pušanji Jim je kmalo odleglo in zdaj so zopet popolnoma zdravi.

Iz Nemškega. Berlinska policija je vzela tice pévalice v svoje varstvo. Kupčevavcom z tiči je vse tiče jajčica pobrala, ktere so na prodaj imeli. Slišati je, da se mladi tički sploh ne bodo smeli prodajati. To je pač hvale in posnemovanja vredno.

— **V Königsbergu** na Pruskem ima nek tergovce tri lévarce, ktere mu kofè meljejo. Ima jih namreč v ogrogli klétki, ktere ós goni majhne kolesca, té pa mlin za kofè. Moč take živalice cénijo na 64 funtov in ena lévarca zmelje sém ter tjé skakaje prav lahko v uri en funt kofèta.

Iz Francozkega. „Independance“ piše, da so se 27. aprila skrivni svetovavci zbrali in v tem zedinili, da bi bilo ugodno, če bi vlada od poti odstopila, po kateri hodi od 14. januarja, in se politike poprijela, ktera je navadam dezele in ustavam bolj primerjena, po katerih se je dežela pol stoletja vladala in se z obljubami sedanje cesarske vlade bolj sklada. Sploh se more reči, da se politično obnebe bolj in bolj razjasnuje, in upati je tudi, da se o konferenciah v Parizu, kjer se bodo v drugi polovici tega mesca začele, ne bode pooblačilo. Zahtevale so nektare vlade sicer, da bi se v Parizu tudi za druge reči poganjali, kakor je v pogodbi od leta 1856 izgovorjeno bilo, pa večina družih obstane samo pri Moldavi in Valahii in pri uravnavi voznje po Donavi.

— **Iztirance** pošiljajo dan na dan v južne primorske mesta in od tod v Algerijo.

Iz Angležkega. 4. t. m. je pozval v parlamentu neki Gladston, da bi se vsi za zedinjenje Moldove in Valahije oglasili. Po dolgem besedovanji pro in contra se jih je oglasilo 178 več za nezedinjenje. Tada je pristopila tudi angležka vlada k Avstrii in Turčii, ko je Prusija že pred se za nezedinjenje izrekla.

— **Lord Shaftesbury** je podal parlamentu prošnjo duhovnov vseh ver, da bi vlada v Indii skerbela za razširjenje vere. L. Ellenborough je rekel na to: Dokler imam jaz z vlado Indije še kaj opraviti, se bom ojstro deržal stare angležke politike v Indii, namreč kar véro zadene, naj je, ktera hoče biti.

Iz Turškega. Turška vlada je poslala vsim svojim poslancom in poročnikom pismo zastran poslanja Ethem paša v Serbijo, kateri je svojo nalogo prav dobro opravil. Umiril je Serbijo, Serbe utolažil, turški vladi prejšno veljavnost pridobil in prepričal serbskega kneza, da je za vse dobro, da ne ostanejo obsojeni starostniki pod serbskim sodništvom, temuč da pridejo pod turško.

Iz Indije. Najnoveje novice iz Indije ne pišejo nič kaj veselega za Angleže. Višji poveljnik Sir Colin Camp-

bell je sicer vstajnike pri Luknovu premagal, pa razkropili so se na vse kraje in težko bo stalo Angležem, jih vkrotiti, zlasti ker je že silno vroče in evropejski vojaki take vročine niso vajeni.

Vinska terta in oblaki.

Na gorici raste vinska terta,
Nad gorico se podé oblaki;
Vinska terta govóri oblakom:
„Oj nemili vi oblaki sivi!
Vi pod nebom jadrite visocim,
Veter goni vam perute rosne,
V černem nedru nosite vodico,
S hladnim dežjem močíte planjave,
Da pšenica se zóri rumena,
In do pasa sega sočna trava;
Bistro vodo dajete potoku,
Da na skale pluska z belo peno,
In kolesa mlinske urno goni;
Reki strugo polnite globoko,
Da na herbtu težke barke nosi,
In leskeče ribe v nedru hrani:
Jaz od suše tú umiram reva,
Rumení se velo perje moje,
Suho deblo poka v vročem solncu,
Terda perst mi korenine gloda,
Sladki sad na černo zemljo pada;
Vi pod nebom jadrite visocim,
Iz višave gledate na mene,
Pa le ene kaplje mi ne daste,
Da odžejam se sirota žejna,
Oj nemili vi oblaki sivi!“ —
Besedujo ji oblaki sivi:
„O ti terta, vinorodna terta!
Kako tirjaš ti od mene dežja,
Ker si kriva neštevilnih zlegov:
Ti človeku mešaš bistro glavo,
Ti z života tergaš mu obleko,
In ogrinjaš ga z beraškim plaščem;
Ga izganjaš iz domače hiše,

Ter odperaš mu prezgodno jamo;
V tvoji kaplji — o ti zlobna terta!
Utonilo je poštenje mnogih.
Zóri sladko grozdje v grenki solzi,
Ki je tekla zarad tvoje zlobe,
Pa ne prosi dežja iz oblakov,
O ti terta, vinorodna terta!“
Odgovarja oblakom vinska terta:
„Ne tožite me, oblaki sivi!
Nisem kriva neštevilnih zlegov,
Človek jih je kriv, ki v zlo me rabi,
Ki brez uma in brez Boga dela,
Nepoštuje lepih mojih darov.
Kdor pa prav me rabi, ta me ceni,
Krepim žile mu in trudne ude,
Napolnujem serce mu z veseljem,
In unemam ga za vsako dobro;
Velo lice omladujem starcu,
V sercu zbujam pevcu zlato pesem,
Da ponaša ž njo se pozni zarod.
Sin nebeški je izvolil mene,
Da pričujem u ljubezni Božji
V belih cerkvah po širocem svetu.
Nisem kriva neštevilnih zlegov,
Človek jih je kriv, ki v zlo me rabi,
Ki brez uma in brez Boga dela,
Nepoštuje lepih mojih darov;
Pred sodnikom ga tožila bodem,
Ko bo prišel dan vesolne sodbe.“

In obmolkne na gorici terta,
Nad gorico se zgosté oblaki,
Pa odprejo černo svoje nedro,
S hladno roso porosijo terto.
Fr. Cegnar.

Darovi za Vodnikov spominek.

Od I.—XXII. naznanila . 931 fl. 42 kr.

Gospod Valentin Vidic, c. k. rač. svetov. v Terstu .	1 fl. — kr.
„ Fr. Rohrmann, vradnik c. k. rač.	1 „ — „
„ Jože Rozman, „ „ „ „	1 „ — „
„ O. M. „ „ „ „	— „ 18 „
„ Vekoslav Korošic, „ „ „ „	— „ 20 „
„ Janez Simsič, „ „ „ „	1 „ — „
„ Andrej Jeglič, „ „ „ „	1 „ — „
„ Andrej Brešar, „ „ „ „	1 „ — „
„ J. Bartl, adj. c. k. pogl. denarnice	1 „ — „
„ M. Bl., vradnik „ „ „ „	1 „ — „
„ Jože Marušic, „ „ „ „	— „ 30 „
„ Vekosl. Komár, „ „ „ „	1 „ — „
„ C. M., c. k. poštni vradnik	1 „ — „
„ Lovro Rabič, c. k. poštni vradnik	1 „ — „
„ France Treo, „ „ „ „	1 „ — „
„ L. Valentinčič, „ „ „ „	1 „ — „
„ Ivan Podobnik, „ „ „ „	1 „ — „
„ Mat. Grablovic, „ „ „ „	1 „ — „
„ Leop. Janda, „ „ „ „ v Nabrezini	1 „ — „
„ Juri Šveiger, c. k. policijni komisar v Terstu	1 „ — „
„ Ivan Grauner, vradnik c. k. mornarstva	1 „ — „
„ France Aparnik „ „ „ „	1 „ — „
„ Miha Stanič, „ „ „ „	1 „ — „
„ Ferko Kersnik, „ „ „ „	2 „ — „
„ M. Stipanich, fotograf v Tertsu	1 „ — „
„ Ivan Gregorič „ „ „ „	— „ 30 „
„ Lovro Vidic „ „ „ „	1 „ — „
„ A. Vicič „ „ „ „	2 „ 30 „
„ Viktor Smokvina „ „ „ „	2 „ — „

Skupaj . 961 fl. 50 kr.

Pogovori vredništva. Gosp. D. Čol. v Derv. Kako je z naročenimi listki, katerih obraz Vam je gosp. Bl. že mesca sušca poslal?